

Eduardo Galeano

OTVORENE
VENE
LATINSKE
AMERIKE

Preveli sa španskog:

TIJANA ČUPIĆ
JELENA SPASOJEVIĆ
TAMARA NIKOLIĆ

Novi Sad
2020

Naslov originala:

LAS VENAS ABIERTAS
DE AMÉRICA LATINA

by

Eduardo Galeano

Copyright © Eduardo Galeano

PRIMERA EDICIÓN 1971

SADRŽAJ

PREDGOVOR

STO DVADESET MILIONA DECE U SREDIŠTU OLUJE 13

PRVI DEO:

SIROMAŠTVO ČOVEKA KAO REZULTAT BOGATSTVA ZEMLJE

ZLATNA GROZNICA, SREBRNA GROZNICA 25

ZNAK KRSTA NA DRŠKAMA MAČEVA • BOGOVI SU SE VRAĆALI SA
TAJNIM ORUŽJEM • „KAO NEKE IZGLADNELE SVINJE KOJE ŽUDE
ZA ZLATOM“ • VRHUNAC POTOSIJA: SREBRNI CIKLUS • ŠPANIJA JE
IMALA KRAVU, ALI SU DRUGI PILI MLEKO • PODELA ZADUŽENJA
IZMEĐU KONJA I JAHAČA • PROPAST POTOSIJA: SREBRNI CIKLUS
• POPLAVA KRVI I SUZA: PAPA JE IPAK REŠIO DA STAROSEDEOCI
IMAJU DUŠU • RATNA SEĆANJA TUPAKA AMARUA • DOMORODAČKA
SVETA NEDELJA ZAVRŠAVA SE BEZ USKRSNUČA • BOGATI GRAD
OURO PRETO: ZLATNI POTOSI • DOPRINOS BRAZILSKOG ZLATA
PROGRESU ENGLJSKE

KRALJ ŠEĆER I DRUGI POLJOPRIVREDNI KRALJEVI 81

PLANTAŽE, LATIFUNDIJE I SUDBINA • KAKO JE RAZORENA ZEMLJA
NA SEVEROISTOKU BRAZILA • DVORCI OD ŠEĆERA NA SPALJENOJ
ZEMLJI KUBE • REVOLUCIJA PRED STRUKTUROM NEMOĆI • ŠEĆER
JE BIO NOŽ, A IMPERIJA UBICA • ZAHVALJUJUĆI ŽRTVI ROBOVA
NA KARIBIMA, RODILA SE MAŠINA DŽEJMSA VATA I TOPOVI
VAŠINGTONA • DUGA JE PUT POVRATKA ZA GVINEJU • SELJACI NA
PRODAJU • VREME KAUČUKA: KARUSO OTVARA SPEKTAKULARNO
POZORIŠTE USRED PRAŠUME • VLASNICI PLANTAŽA KAKAA
PALILI SU SVOJE CIGARE NOVČANICAMA OD PETSTO HILJADA
REALA • JEFTINE RUKU ZA PAMUK • JEFTINE RUKU ZA KAFU •
CENA KAFE BACA ŽETVE U VATRU I DIKTIRA RITAM VENČANJA
• DESET GODINA KAKO SU RASKRVARILI KOLUMBIJU • ČAROBNI
ŠTAPIČ SVETSKOG TRŽIŠTA BUDI CENTRALNU AMERIKU •
PIRATI SE UKRCAVAJU • KRIZA TRIDESETIH GODINA: „VEĆI JE
ZLOČIN UBITI MRAVA NEGO ČOVEKA“ • KO JE IZAZVAO NASILJE
U GVATEMALI? • PRVA AGRARNA REFORMA LATINSKE AMERIKE:
VEK I PO PORAZA ZA HOSEA ARTIGASA • ARTEMIO KRUS I DRUGA
SMRT EMILIJANA SAPATE • LATIFUNDIJA UMNOŽAVA USTA ALI NE
I HLEB • TRINAEST KOLONIJA NA SEVERU I VAŽNOST TOGA DA
SE RODIŠ NEBITAN

MINERALI LATINSKE AMERIKE POTREBNI SU SEVERNOAMERIČKOJ EKONOMIJI KAO ŠTO JE PLUĆIMA POTREBAN VAZDUH • I PODTLO PROUZROKUJE DRŽAVNE UDARE, POBUNE, ŠPIJUNSKÉ PRIČE I PUSTOLOVINE U AMAZONSKOJ DŽUNGLI • NEMAČKI HEMIČAR PORAZIO JE POBEDNIKE PACIFIČKOG RATA • ZUBI OD BAKRA ZARIVENI U ČILE • RUDARI KALAJA, ISPOD I IZNAD ZEMLJE. GVOZDENI ZUBI ZARIVENI U BRAZIL. NAFTA, PROKLETSTVA I PODVIZI • METALNI LEŠINARI NAD JEZEROM MARAKAIBO

DRUGI DEO:

RAZVOJ JE PUTOVANJE SA VIŠE BRODOLOMA NEGO MOREPLOVACA

PRIČA O PRERANOJ SMRTI

215

BRITANSKA RATNA MORNARICA POZDRAVLJALA JE PROGLAŠENJE NEZAVISNOSTI • DIMENZIJE INDUSTRIJSKOG ČEDOMORSTVA • PROTEKCIONIZAM I SLOBODNA TRGOVINA U LATINSKOJ AMERICI: KRATAK LET LUKASA ALAMANA • MONTONERSKA KOPLJA I MRŽNJA KOJA JE NADŽIVELA HUANA MANUELA DE ROSASA • RAT TROJNOG SAVEZA PROTIV PARAGVAJA UNIŠTILO JE JEDINI USPEŠNI POKUŠAJ NEZAVISNOG RAZVOJA • ULOGA POZAJMICA I ŽELEZNICA U DEFORMACIJI LATINOAMERIČKE EKONOMIJE • PROTEKCIONIZAM I SLOBODNA TRGOVINA U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA: USPEH NIJE BIO MASLO NEVIDLJIVE RUKÉ

SAVREMENA STRUKTURA ODUZIMANJA IMANJA

253

AMAJLIJA BEZ MOĆI • STRAŽARI SU OTVORILI VRATA: KRIVA STERILNOST NACIONALNE BURŽOAZIJE • KOJA ZASTAVA SE VIJORI NA MAŠINAMA? • BOMBARDOVANJE MEĐUNARODNOG MONETARNOG FONDA OLAKŠAVA ISKRCAVANJE OSVAJAČA • SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE ČUVAJU SVOJU INTERNU UŠTEDEVINU, ALI RASPOLAŽU TUĐOM: INVAZIJA BANAKA • CARSTVO KOJE UVOZI KAPITAL • TEHNOKRATE ZAHTEVAJU BERZU ILI ŽIVOT EFIKASNII OD „MARINACA“ • INDUSTRIJALIZACIJA NE MENJA RASPORED NEJEDNAKOSTI NA SVETSKOM TRŽIŠTU • BOGINJA TEHNOLOGIJA NE PRIČA ŠPANSKI • MARGINALIZACIJA LJUDI I REGIONA • INTEGRACIJA LATINSKE AMERIKE. POD ZASTAVOM NA ŠTRAFTE I ZVEZDICE • „NIKADA NEĆEMO BITI SREĆNI, NIKADA!“, PROREKAO JE SIMON BOLIVAR

SEDAM GODINA KASNIJE

321